Eduskunnan kanslia
Sisäinen tarkastus
Tarkastuspäällikkö Erkki Kurikka

Muistio

7.6.2016

Tarkastusvaliokunnalle

SISÄISEN TARKASTUKSEN TOIMINTA 2015

1. Tavoitteiden toteutuminen

Sisäisen tarkastuksen tehtävänä on tuottaa ylimmälle johdolle tietoa eduskunnan kanslian sisäisen valvonnan, riskienhallinnan sekä johtamisen ja hallinnon riittävyydestä, luotettavuudesta ja toimivuudesta. Sisäinen tarkastus toimii kanslian muista yksiköistä riippumattomana toimintona kansliatoimikunnan ja hallinnollisesti eduskunnan puhemiehen alaisuudessa.

Sisäinen tarkastus saavutti vuoden 2015 toiminnalliset tavoitteensa kohtuullisen hyvin. Kansliatoimikunnan hyväksymään työohjelmaan sisältyneistä tarkastuksista vuoden aikana valmistuivat seuraavat:

– Hallinnollisen tietoturvan tarkastus
  Tarkastus kohdistui tietoturvallisuuteen tähtääviin hallinnollisiin keinoihin, joita ovat esimerkiksi organisaatiojärjestelyt, tehtävien ja vastuiden määrittely, riskien arviointi sekä henkilöstön ohjeistus, koulutus ja valvonta. Tarkastuksen perusteella hallinnollisen tietoturvan todettiin olevan tyydyttävällä tasolla. Toiminnan kehittämiseksi suosittelin, että tietohallintotoimisto päivittää tehtävänkuvaukset, laatii kansliatoimikunnan hyväksyttäväksi tietoturvalinjauksen, edistää ohjeistuksen helppokäyttöisyyttä ja laatii merkittäviä tietoturvapoikkeamia koskevat viestintäohjeet. Lisäksi kaikille kanslian yksiköille osoitettiin suositus laatia toiminnan jatkuvuussuunnitelmat kriittisten järjestelmien toimintakatkojen varalta.

– Rikosturvallisuusuhkien torjunnan ja hallinnan tarkastus
  Tarkastuksessa arvioin eduskunnan ulkopuolelta uhkaavan rikollisen toiminnan, erityisesti väkivallan käytön, torjuntaa ja vaaratilanteiden hallintaa. Toimintavarmuus oli tarkastuksen perusteella hyvällä tasolla. Arvioinnissa totesin, että rikosturvallisuuteen liittyvät olennaiset uhkat oli tunnistettu ja että turvallisuutta kehitetään systemaattisesti tunnistettujen riskien pienentämiseksi. Ohjeistuksen saatavuutta suosittelin parannettavan.

– Sopimushallinnan tarkastus
  Tarkastus kohdistui hankintoihin liittyvien sopimusten hallintaan ja kattoi sopimuksen elinkaaren vaiheet hyväksymisen jälkeisistä toimista sopimuksen päättymiseen. Tarkastustulokset osoittivat eduskunnan kanslian sopimusten hallinnan olevan tyydyttävällä tasolla. Arvioinnin perusteella suosittelin muun muassa sopimusasiakirjojen säilytyksen keskittämistä eduskunnan kirjaamoon, ohjeistuksen ja diariointikäytäntöjen täsmentämistä sekä sopimusten hallintaan liittyvän koulutuksen järjestämistä.

  Varsinaisen tarkastusalueen ulkopuolelta totesin otostarkastuksen yhteydessä verraten monta tapausta, joissa sopimusmenettelyitä voitiin pitää hankintasäännön ja hankintakäsikirjan vastaisina. Suositin, että hallinto- ja palveluosasto muistuttaa eduskunnan kanslian yksiköitä hankintaohjeistuksen noudattamisesta.

- ETYJ:n parlamentaarisen yleiskokouksen Helsingin-istuntoon liittyvien kustannusten hallinnan tarkastus
  Tarkastuksen tavoitteena oli varmistua siitä, että Helsingin-istunnon kustannukset on hallittu asianmukaisella ja luotettavalla tavalla. Tarkastustulokset osoittivat, että istuntoon liittyvät hankinnat oli toteutettu kustannustietoisesti ja pääosin eduskunnan kanslian hankintasääntöä ja hankintakäsikirjan ohjeita noudattaen. Tarkastus ei ollut tosin toteutettavissa aukottomasti, koska kaikista kirjallista päätöstä edellyttävistä hankinnoista ei ollut tehty päätösluettelopäätöstä.

- Ryhmäkansliarahan käytön ja kirjanpidon tarkastus vuodelta 2014
  Kokonaisuutena tarkastellen ryhmäkansliarahan käyttö vuonna 2014 oli pääosin hyväksyttyjen periaatteiden mukaista. Huomautettavaa oli jälleen vähemmän kuin edellisinä vuosina, ja useimpien eduskuntaryhmien kohdalla toiminnan kehitys oli tässä suhteessa myönteistä. Valtaosa aiemmissa tarkastuksissa esitetyistä toimintatapojen kehittämissuosituksista oli toteutunut. Joitakin poikkeamia tai epäselvyyksiä todettiin, mutta ne eivät olleet euromääräisesti erityisen suuria. Poikkeamat olivat luonteeltaan enimmäkseen teknisiä.

- Suositusten toimeenpanon seurantatarkastus
  Tarkastuksessa selvitin, olivatko aiemmissa tarkastuksissa annetut kehittämissuositukset toteutuneet ja olivatko niiden taustalla olleet poikkeamat korjaantuneet. Lähes kaikkien suositusten voitiin todeta tulleen toteutetuiksi.

  Seurantatarkastuksen yhteydessä tuli ilmi muutamia uusia eduskunnan kanslian hankintatointa koskevia puutteita, jotka liittyivät yhtäältä hankintaohjeistuksen noudattamiseen, toisaalta ohjeistuksen epäselvyyksiin.

- Postin palvelupisteen kassan inventoinnit
  Suorittamissani inventoinneissa totesin kassan säästön täsmäävän kirjanpitoon.

Suunnitelmaan sisältynyt hallinnollisen ohjeistuksen tarkastus alkoi loppuvuodesta. Kansliatoimikunnan kokousten valmistelua ja päätösten seurantaa koskeva tarkastus ei ehtinyt käynnistyä 2015, ei myöskään ylityökäytäntöjen tarkastus. Tämä johtui pääosin siitä, että eduskunnan ns. neljännen tilintarkastajan valintaan tähtäävän tarjouskilpailun valmistelu oli tarpeen käynnistää vuoden 2015 puolella.

Lisäksi annoin vuoden mittaan neuvontaa kanslian muille yksiköille ja eduskuntaryhmien ryhmäkanslioille sisäisen valvonnan kysymyksissä.

2. Sisäisen tarkastuksen työohjelma vuodelle 2016

Kansliatoimikunta vahvisti (KTK 18.2.2016 § 3) sisäisen tarkastuksen kuluvan vuoden työohjelmaan kuuluviksi seuraavat tarkastukset:

- hallinnollinen ohjeistus (jatkuu vuodelta 2015)
- suositusten toimeenpanon seurantatarkastus
- tietojärjestelmien muutoshallinta
- ryhmäkansliahan käyttö ja kirjanpito
- kansliatoimikunnan kokousten valmistelu ja päätösten toteutumisen seuranta
- jatkuvuussuunnittelu eduskunnan kansliassa
- inventoinnit: lahjatavarat, postin palvelupiste